

Bane NOR SF
Postboks 4350
2308 HAMAR

Att.:

Saksbehandler: Mathilde K. Berg, 22995964
Vår ref.: 24/2368-3
Deres ref.:
Dato: 06.01.2025

Informasjon om planlagt persontransporttjeneste og frist for anmodning om test av økonomisk likevekt

Melding fra Vy Tog AS om ny tjeneste Myrdal - Oslo S

1. Informasjon om planlagt persontransporttjeneste

Statens jernbanetilsyn (SJT) mottok 27. desember 2024 melding om ny tjeneste for persontransport med jernbane fra Vy Tog AS. Tjenesten omfatter frakt av passasjerer mellom Oslo S og Myrdal. Planlagt oppstartsdato er 1. mai 2025. Meldingen fra Vy Tog er vedlagt dette brevet.

Jernbaneforskriften¹ § 2-2 inneholder unntaksregler for tilgangsretten til jernbanenettet for passasjertransport. Tilgangsretten er begrenset for passasjertransporttjenester mellom et avgangs- og ankomststed som omfattes av en eller flere kontrakter om offentlig tjenesteyting (PSO-avtale), hvis utøvelse av denne retten vil kunne bringe i fare den økonomiske likevekten i en slik kontrakt. Det er SJT som markedsovervåkingsorgan som vurderer om den økonomiske likevekten i en kontrakt om offentlig tjenesteyting kan bringes i fare av en ny planlagt persontransporttjeneste, se jernbaneforskriften § 1-3 (4).

SJT skal informere om melding av ny persontransporttjeneste innen 10 dager etter meldingen er mottatt. Dette følger av jernbaneforskriften § 2-3 (2) og forordning² (EU) 2018/1795 (forordningen) artikkel 5 nr. 1. Vi mottok meldingen fra Vy Tog 27. desember 2024 og vi sender dermed dette brevet innen fristen.

¹ Forskrift 30. juni 2021 nr. 2315 om jernbanevirksomhet, serviceanlegg, avgifter og fordeling av infrastrukturkapasitet mv. (jernbaneforskriften).

² Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2018/1795 av 20. november 2018 om fastsettelse av framgangsmåter og kriterier til bruk ved testing av økonomisk likevekt i henhold til artikkel 11 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/34/EU. Forordningen er gjennomført i norsk rett ved forskrift 8. juli 2021 nr. 2365 om gjennomføring av forordning (EU) 2018/1795 om fastsettelse av framgangsmåter og kriterier til bruk ved testing av økonomisk likevekt.

Etter mottatt melding skal vi informere jernbaneforetak som utfører en PSO-avtale på den samme ruten som den nye tjenesten. I tillegg skal vi informere myndigheten som tildeler PSO-avtaler og infrastrukturforvalter. Dette følger av jernbaneforskriften § 2-3 (2).

For tjenesten Vy Tog meldte 27. desember 2024, er det Bane NOR som infrastrukturforvalter og Jernbanedirektoratet som myndigheten som tildeler kontrakter om offentlig tjenesteyting, som skal informeres om tjenesten etter jernbaneforskriften § 2-3 (2).

Meldingen skal også sendes til operatøren som utfører tjenester i PSO-avtaler på samme strekning som den kommersielle tjenesten. Jernbanedirektoratet og Vy Tog har inngått PSO-avtale om tjenester på strekningen Oslo S - Myrdal i trafikkavtalen [Trafikkpakke 3 Vest](#). Formelt sett kan Vy Tog som PSO-operatør på strekningen også anmode om test, men vi legger til grunn at dette i praksis ikke er aktuelt da Vy Tog også er operatør av den planlagte kommersielle tjenesten.

Dette brevet sendes derfor til Bane NOR og Jernbanedirektoratet.

2. Frist for anmodning om test av økonomisk likevekt

Dersom SJT skal vurdere om den økonomiske likevekten i en kontrakt om offentlig tjenesteyting kan bringes i fare av Vy Togs planlagte tjeneste, må Bane NOR eller Jernbanedirektoratet anmode SJT som å gjennomføre testen.

Fristen for å anmode om test av om Vy Togs innmeldte tjeneste vil kunne bringe i fare den økonomiske likevekten i kontrakt om offentlig tjenesteyting er én måned etter at Bane NOR og Jernbanedirektoratet er informert om den nye tjenesten. Dette følger av jernbaneforskriften § 2-3 (2). Fristen er dermed en måned fra dagens dato.

Fristen for å anmode om test av økonomisk likevekt er dermed 6. februar 2025.

3. Dersom du ønsker å anmode om test av økonomisk likevekt

Anmodning om test av økonomisk likevekt skal sendes til SJT [på e-post](#). Anmodningen skal inneholde:

- navn på enheten, adresse, rettssubjekt og organisasjonsnummer i Norge
- kontaktopplysninger til den personen som har ansvar for å svare på spørsmål som gjelder anmodningen om test av økonomisk likevekt
- godtgjøring av at den økonomiske likevekten i kontrakten risikerer å bli truet av den nye tjenesten for persontransport med jernbane, [vedlagt bevis og dokumentasjon](#)
- en kopi av kontrakten om offentlig tjenesteyting dersom det er Vy Tog eller Jernbanedirektoratet som ber om en vurdering

Dette følger av forordningen artikkel 7 nr. 1. Vi understreker at anmodningen må inneholde dokumentasjon som viser at det er en risiko for at den økonomiske likevekten i kontrakten risikerer å bli truet av den nye tjenesten.

Vi innhenter deretter ytterligere informasjon fra Jernbanedirektoratet, Vy Tog og Bane NOR i tråd med artikkel 7 og 9 i forordningen.

Les mer om hvordan du ber SJT vurdere en innmeldt tjeneste på [våre nettsider](#).

4. Dersom ingen ber om at SJT gjør en test

Dersom ingen ber oss om å vurdere Vy Togs tjeneste innen fristen som er satt, vil vi så snart som mulig informere partene om dette. Vy Tog har da rett til å starte opp tjenesten, og kan gå videre med søknaden til infrastrukturforvalter om infrastrukturkapasitet.

Det er bare den eller de innmeldte tjenestene som har fått tilgang. Dersom tjenesten(e) endres vesentlig i fremtiden, vil den bli definert som «ny tjeneste for persontransport med jernbane» i forordningen. Da må den meldes inn til SJT som ny tjeneste.

5. Hvordan gjennomfører SJT test av økonomisk likevekt?

Den økonomiske likevekten anses å være truet dersom den nye tjenesten vil ha en vesentlig negativ virkning på minst ett av følgende elementer:

- lønnsomheten for tjenester som jernbaneforetaket driver i henhold til kontrakten om offentlig tjenesteyting
- nettokostnaden for vedkommende myndighet som tildeler kontrakten om offentlig tjenesteyting

Dette følger av forordningen artikkel 10 nr. 1.

Vi skal analysere og vurdere påvirkningen på kontrakten om offentlig tjenesteyting som helhet, i hele dens varighet, og ikke enkelttjenester som er omfattet av kontrakten. Vi kan benytte forhåndsdefinerte terskelverdier eller særlige kriterier, men ikke strengt eller isolert fra andre kriterier.

Les mer om SJTs metode for test av økonomisk likevekt på [våre nettsider](#).

Med hilsen

Mona Ljunggren
avdelingsdirektør, markedsovervåking
Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Kopi til:

Vy Tog AS

Postboks 1800 Sentrum 0048 OSLO